

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.III.113/2021/5.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Győrött, a 2022. január 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2021. november 10. napján kelt 17.B.339/2021/22. számú ítéletét megváltoztatja:

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés és közegytől eltiltás tartamát 5 (öt) – 5 (öt) évre enyhíti, melyekre a vádlottat egységesen tekinti elítéltnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

[1] A Veszprémi Törvényszék 17.B.339/2021/22. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében [Btk. 160.§ (1) bekezdés], testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 164.§ (1) (3) bekezdés] és rongálás vétségében [Btk. 371.§ (1) (2) bekezdés a.) pont]; ezért a vádlottat halmazati büntetésül 9 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről, valamint határozott az eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védője az emberölés büntettének kísérlete vonatkozásában eltérő minősítésért, a rongálás vétsége vonatkozásában felmentésért, az egész rész indokolása ellen, illetve enyhítésért, míg védője az emberölés büntettének kísérlete vonatkozásában eltérő minősítésért, a rongálás vétsége vonatkozásában felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentett be fellebbezést. Az ügyész az elsőfokú ítéletet tudomásul vette.

[3] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.286/2021/1-I. számú átiratában a vádlott és védője enyhítést célzó jogorvoslati kérelmét nem tartotta alaposnak. Az átiratában a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja, az ügyiratok tartalma, szakértő2 igazságügyi orvosszakértő által készített igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján a tényállás [10] bekezdésének kiegészítését kérte azzal, hogy a behatások sértett1 sértett arcát és csuklóját kis erővel érték a sérülések pontjain. Egyebekben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozott. A tényállásból a törvényszék helyes következtetést vont a vádlott bűnösségére, a vádlott terhére rótt bűncselekmények jogi minősítésével a sértett1 sérelmére elkövetett testi sértés és a rongálás vétsége vonatkozásában egyetértett. Ugyanakkor nem értetett egyet az indokolás [59] bekezdésében részletezett jogi állásponttal, mely szerint a vádlott sértett3

sérelmére megvalósított bántalmazás során a halálos eredmény bekövetkezésébe belenyugodott. Kiemelte, hogy a tárgyi tényezők körében a vádlott által használt zártszelvény fizikai paraméterei folytán különösen veszélyes eszköznek minősül. Az elkövetés körülményeiből és módjából általában megalapozott következtetés vonható az elkövető szándékára, a konkrét ügyben a sértett3 sértett sérelmére megvalósított bántalmazás során tanúsított erő kifejtés, továbbá az a tény, hogy a vádlott hogyan tartotta az eszközt a használat időpontjában, azaz, hogy a zártszelvény vége a vádlott háta mögött lelógott, és a vádlott az ütésre emelt zártszelvényt felülről lefelé irányuló mozgással, nagy erővel, sértett3 sértett feje irányába, azaz életfontosságú szervre, célzottan sújtott. A sérülés helye és jellege is következtetési alap az elkövető szándékát illetően: a konkrét ügyben megállapítható, hogy amennyiben sértett3 sértett az ütés előtt nem mozdul el, a vádlott a zártszelvényt a sértett homlokát találta volna el. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a vádlott cselekmény során sértett felé irányuló azon kijelentését, hogy „Most megöllek!”, mely kijelentés egyértelműen komoly volt, hiszen annak megfelelt a vádlott által tanúsított magatartás. A cselekményt kiváltó indítók egyértelműen a sértett3 sértett által közölt felmondás volt. Ezért a vádlott nem eshetőleges, hanem egyenes szándékkal valósította meg a terhére rótt emberölés büntetete kísérletét.

[4] Kiegészíteni kérte a jogi indokolást azzal, hogy az elsőfokú bíróság az elkövetéskori Btk.-t alkalmazta, mely egyértelműen kedvezőbb elbírálást jelent a vádlottra nézve, tekintettel arra, hogy a 2020. november 5. napjától hatályos Btk. 38. § (4) bekezdés e) pontjának eb) alpontjában írt rendelkezés alapján a vádlott nem lenne feltételes szabadságra bocsátható.

[5] A büntetékiszabási körülmények pontosítását is indítványozta: mellőzendő az enyhítő körülmények közül a vádlott beszámítási képességét nem érintő személyiségzavara. A kiszabott büntetéssel és mellékbüntetéssel egyetértek, a cselekmény tárgyi súlyára és az elkövető veszélyességére figyelemmel annak enyhítése sértene a büntetés céljait.

[6] Összességében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[7] Terhelt1 vádlott védője a fellebbezése írásbeli indokolásában a kiszabott büntetésnél rövidebb tartamú végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását kérte. Azzal érvelt, hogy a vádlott mentális állapota a neki fel nem róható okból rendkívül labilissá vált a perbeli időszakban. Ezt az enyhítő körülményt kellő nyomatékkal kérte értékelni.

[8] A fellebbviteli nyilvános ülésen mind a vádlott védője, mind a fellebbviteli főügyész képviselője a perbeszédében a fellebbezésben, illetve az átiratban írtakkal egyező nyilatkozatot tettek.

[9] Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában Terhelt1 vádlott kiemelte, nem volt szándékában a halálos sérülés okozása. Nem emberölési szándékkal támadt a sértettre. Nem is tudja pontosan, hol érte az ütés, hol találta el. Nem célzott volt az ütés. Ha célzott lett volna, az egy előre megfontolt szándékkal történik. Ilyen megfontolása sosem volt. Kifejtette, hogy a bántalmazás után azért állt félre, mert a jelenlétével csak zavartam volna a többi embert, akik segítettek. Hangsúlyozta, hogy ő segített kihívni a mentőket, közölte sértett1sal, mely telefonszámon éri el a segítséget. Véleménye szerint szándékosan hazudnak, hogy azt kiáltotta, hogy most meghalsz, és torzítják, hogyan tartotta a zártszelvényt az ütés során. Álláspontja szerint, ha valóban függőlegesen, merőlegesen érkezett az ütés, hogyhogy túlélte azt a sértett, miért nincs a gerincen sérülés.

[10] A védelmi fellebbezés az alábbiak szerint megalapozott.

[11] Az ítéltábla - a bejelentett fellebbezésre figyelemmel - a Veszprémi Törvényszék ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján azt megelőző elsőfokú bírósági eljárással együtt teljeskörűen felülvizsgálta, így vizsgálta az eljárási szabályok megtartása mellett a tényállás megalapozottságát, valamint a bűnösség kimondására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, az indokolás helyességét, továbbá a járulékos kérdésekben hozott döntések törvényességét is.

[12] Az ítéltábla vizsgálva az eljárási szabályok megtartását olyan eljárási szabálysértést nem tárt fel, amely az ítélet érdemi felülbírálatát gátolná.

[13] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben lehetséges bizonyítékokat beszerezte. A törvényszék az általa kihallgatott vádlott és tanúk vallomásait, továbbá a szakértői véleményeket, illetve a szakértők nyilatkozatait, a helyszíni szemle anyagát és egyéb releváns okiratok adatait igen részletesen értékelte, egymással összevetette. A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapos, érdemben nem kifogásolható elemzésével állapította meg a tényállást, az a vádlott büntetőjogi felelősségét csökkentő vallomásával (emberölési szándékának tagadásával) szemben is a bizonyítékok okszerű és törvényes mérlegelésén alapul.

[14] Az ítéltábla – egyetértve a fellebbviteli főügyészségi indítvánnyal – az elsőfokú ítélet [15] bekezdését a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján az alábbiakkal egészítette ki: a behatások sértettl sértett arcát és csuklóját kis erővel érték a sérülés pontjain (19060/392/2019. bü. számú szakértői vélemény 5. oldala)

[15] Az így kiegészített tényállás már minden tekintetben megalapozott, mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól, így a Be. 593.§ (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[16] A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, helyes a cselekmény minősítése és az ide vonatkozó jogi indokolás is túlnyomó részt helytálló, azonban némi kiegészítésre és helyesbítésre szorul.

[17] Mindenekelőtt az ítéltábla rögzíti, hogy a Btk. 2.§ alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert a 2019. július 17-i elkövetés után a 2020. évi CVIII. törvény 3. § (1) bekezdés alapján 2020. november 5-től lényegesen szigorodtak a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó szabályok. Az elbíráláskor hatályos törvény értelmében a Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) alpont alapján ugyanis a vádlott nem lenne feltételes szabadságra bocsátható, az elkövetéskor hatályos törvény szerint azonban igen, így az új törvény értelemszerűen nem eredményezhet enyhébb elbírálást.

[18] A sértett³ sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény minősítését támadó védelmi fellebbezést az ítéltábla nem találta alaposnak. Az elkövető aktuális tudattartalmára és ezáltal szándékára a 3/2013. Büntető Jogegységi határozat iránymutatásának megfelelően a feltárható alanyi és tárgyi körülmények alapján lehet következtetést vonni.

[19] Az alanyi tényezők körében az elkövető szándékára nyilvánvalóan kihatottak személyi tulajdonságai; a személyiségzavara, ami – többek között - gyenge frusztrációtűrésben, érzékenységben, lobbanékonyágban, az öntörvényűségben mutatkozik meg. A szándék kialakulását befolyásolta az az indítók is, hogy sértett³ sértett a vádbeli nap reggelén a vádlott munkaviszonyát megszüntette.

[20] A cselekmény előtt a vádlott – már a felmondás közlésekor is - olyan kijelentést tett, hogy „... itt vér fog folyni, majd később a „most megöllek!” kiáltással sújtott le sértett³ sértettre.

[21] Vizsgálta az ítéltábla a vádlott elkövetés utáni magatartását is. Kétségtelen tény, hogy nem a vádlott értesítette a mentőket, azonban a bántalmazást követően a helyszínt nem hagyta el, hanem a segítség telefonszámának közlésével közreműködött a mentőszolgálat értesítésében. A vádlott elkövetés utáni azon magatartása, hogy „... majdnem megöltem a Névt ...” tartalmú Messenger üzenetet küldött, ugyancsak az elkövetéskori szándék megítélésében jelentős.

[22] A tárgyi tényezők körében értékelendő, hogy a vádlott egy hosszú, nagy tömegű vasból készült zártszelvénnel ütötte meg a sértettet, a célzott testtájék a fej volt, és csak a sértett lélekjelenlétének köszönhetően – azzal, hogy elmozdította a fejét – maradt el az életveszélyes vagy halálos eredmény.

[23] A fentiek szerint a direkt ölési szándék egyértelmű az irányadó tényállás alapján. Ölési kijelentés kíséretében a fejre célzott kemény eszközzel végzett ütést a bírói gyakorlat emberölésnek tekinti.

[24] Az ítéltábla itt jegyzi meg, hogy az elsőfokú ítélet jogi indokolása, a [67] bekezdés kiegészítendő azzal, hogy a sértett életben maradt, tehát az élet elleni bűncselekmény a Btk. 10. § (1) bekezdése értelmében kísérleti szakban maradt. A kísérlet befejezett, hiszen a vádlott mindent megtett annak érdekében, hogy a halálos eredmény bekövetkezzon.

[25] A jelen ügyben tehát az elsőfokú bíróság az alanyi és tárgyi tényezők közül helyesen vont következtetést arra, hogy a vádlott szándéka sértett³ sértett esetében emberölésre irányult. A megállapított emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ugyanakkor az ítéltábla nem osztotta azt elsőfokú álláspontot, hogy a vádlott eshetőleges szándékkal követte el a cselekményét. A fent részletezett alanyi és tárgyi tényezők alapján a vádlott kívánta sértett³ sértett halálát, tehát a Btk. 7. § I. fordulataának megfelelően egyenes szándékkal valósította meg a terhére rótt emberölés bűntette kísérletét.

[26] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi indokolásának [61] bekezdését kiegészíti azzal, hogy bár a terhelt cselekményét erős indulat vezérelte, azonban ez nem minősül olyan méltányolható külső oknak, amely miatt a vádlott cselekménye privilegizált esetként minősülhetne. A tényállás alapján sértett³ sértett a terhelt munkaviszonyát – a munkavégzésével szembeni kifogások, illetve a munkatársnőjével szembeni zaklató érzelmi közeledés miatt – megszüntette, azonban a vádlott a cselekményét nem akkor valósította meg, hanem később kinn az udvaron a sértettnek a szituáció megbeszélésére irányuló szándékának kifejezését követően. A vádlott ezen felfokozott, magas fokú indulata nem a beszámítási képességének hiánya vagy korlátozottságának következménye, az élelektani alapon alakult ki. (22. számú tárgyalási jegyzőkönyv szakértő⁵ szakértő nyilatkozata 6. oldal alulról a harmadik bekezdés). A vádlott cselekményét a megtorlás motiválta. Ezt igazolja az a tény is, hogy sértett³ bántalmazását követően sértett¹ sérelmére is indulati cselekményt követett el.

[27] A vádlott a 2021. szeptember 8-án megtartott előkészítő, majd nyilvános ülésen elmondta, hogy a sértettek bántalmazását követően „rohantam el, felkaptam valahol a zártszelvényt, elfutottam és eldobtam előre, nem is figyeltem, hogy melyik irányba, csak előre szállt valamerre, utána vettem észre, hogy egy ott parkoló személygépkocsiba állt bele.” Ezen vádlotti nyilatkozatokra, továbbá azon tényre figyelemmel, hogy a terhelt a rongálással okozott kárt megtérítette, törvényesen állapította meg az elsőfokú bíróság a vádlott büntetőjogi felelősségét a rongálás vétségében is.

[28] A törvényszék a vádlott javára és terhére szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket túlnyomó részt helyesen feltárta, azonban az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség indítványát, és ezért mellőzte az enyhítő körülmények sorából a vádlott személyiségzavarát figyelemmel arra, hogy az nem volt kihatással a terhelt aktuális beszámítási képességére. Helyesen értékelte a törvényszék az enyhítő körülmények sorában a 2 évi időmúlást, azonban az a bűncselekmény büntetési tételére, illetve az elévülési időre figyelemmel csekély súllyal esik latba.

[29] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a feltárt enyhítő és súlyosító körülményekre figyelemmel a középértéktől lefelé történő eltérés indokolt. Azonban az ítéltábla megítélése szerint az enyhítő körülmények nagy számára és azok jelentős nyomatkára figyelemmel az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés túl szigorú, annak lényeges enyhítése indokolt. Az ítéltábla kellő nyomatékkal értékelte a jelentősebb tárgyi súlyú cselekmények kísérleti szakban rekedését, a vádlott megbánó magatartását (amely kártérítés felajánlásában is tetet öltött), a büntetlen előéletét és a rendezett életvitelét. Így az irányadó különös részi büntetési tételkeret törvényi minimumára leszállva, 5 évre enyhítette a szabadságvesztés tartamát. Az ítéltábla álláspontja szerint ez a büntetés maradéktalanul szolgálja a Btk. 79. § -ban írt büntetési célok elérését.

[30] Az ily módon enyhített szabadságvesztés mértékéhez igazodva az ítéltábla a közügyektől eltiltás mellékbüntetését is 5 évre mérsékelte.

[31] A másodfokú bíróság a Be. 590. § (3) bekezdése szerinti korlátozott felülbírálat során, a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is, melynek során megállapította, hogy az ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

[32] Fentiekre figyelemmel a Győri Ítéltábla a Veszprémi Törvényszék 2021. november 10. napján kelt 17.B.339/2021/22. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta.

[33] Győr, 2022. január 26.

dr Péntek László sk.
a tanács elnöke

dr. Zsámboki Györgyi sk.
előadó bíró

dr. Széplaki László sk.
bíró

A Veszprémi Törvényszék 2021. november 10. napján kihirdetett 17.B.339/2021/22. számú ítélete a másodfokú ítéltben írt változtatással 2022. január 26. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke